پژواک

نکوداشت کوروش بزرگ وظیفه‌ای ملی است؛ آن را سیاسی نکنیم

مهرداد میرسنجری

● هفتم آبان روز فتح صلح‌جویانه بابل به‌دست کوروش بزرگ، از سوی جامعه ایرانی به‌طور خودجوش به‌عنوان روز نکوداشت کوروش بزرگ نام گرفته، درحالی‌که نام او هنوز در تقویم رسمی ایران جایی ندارد.

سخن گزنفون، کهن‌نگار یونانی، درباره کوروش بزرگ شنیدنی است: «اینکه فرمانروایی کوروش بزرگ، گسترده‌ترین (وسیع‌ترین) و شکوهمندترین همه شاهنشاهی‌ها در آسیا بود، خودش می‌تواند گواه خودش باشد؛ زیرا مرز آن در خاور (شرق) به ژرف دریای هیدوُی (اقیانوس هند) می‌رسید، در اَپاختر (شمال) با دریای سیه (سیاه) هم‌مرز بود، در باختر (غرب) مرز آن به کیپرُس (قبرس) و مُودرای (میتزراییم، مصر) می‌رسید و همچنین در نیمروز (جنوب) با اِتیوپی (حبشه)، هم‌مرز بود».

در قرآن مجید، آیه‌های ۸۳ تا۹۹ سوره کهف، از کوروش بزرگ با نام ذوالقرنین به‌عنوان فردی یکتاپرست، صالح، دادگر و انسان‌دوست و به‌عنوان یکی از بندگان شایسته و برگزیده خداوند به نیکی یاد می‌شود. افزون بر قرآن مجید، در کتاب‌های عهد عتیق (از جمله تورات) نیز نام کوروش بزرگ، به‌عنوان یک انسان برگزیده و بلندمرتبه ذکر شده است. استاد علامه طباطبایی می‌گوید: «اگر ذوالقرنین قرآن، مردی مؤمن به خدا و به دین توحید بوده، کوروش نیز این‌چنین بوده و اگر ذوالقرنین، پادشاهی عادل و رعیت‌پرور بوده، کوروش نیز چنین بود؛ اگر او نسبت به ستمگران و دشمنان مردی سیاستمدار بوده، او نیز بود؛ اگر دین، عقل، فضایل اخلاقی و ثروت و شوکت داشت؛ کوروش هم داشت؛ همان‌گونه که قرآن فرموده کوروش نیز سفری به‌سوی مغرب کرد، بر لیدی و پیرامون آن مسلط شد و بار دیگر به‌سوی مشرق سفر کرد. آنجا مردمی دید صحرانشین و وحشی که در بیابان زندگی می‌کردند. برای همین به آنها کمک کرد، سدی ساخت در مقابل قبیله و قومی که آنها را آزار می‌دادند؛ در تنگه داریال میان کوه‌های قفقاز و نزدیک به شهر تفلیس» (تفسیر المیزان، علامه طباطبایی).

در زیر اصلی‌ترین مستندات تطبیق ذوالقرنین با کوروش کبیر به اجمال بیان می‌شود:

۱- بنا بر فرموده قرآن مجید، ذوالقرنین، پادشاهی دادگر بود و نسبت به رعیت عطوفت داشت.

۲- ذوالقرنین یعنی دارای دو شاخ. همان‌گونه که در تصویر حجاری‌شده کوروش بزرگ در پاسارگاد دیده می‌شود؛ کلاهی با دو شاخ در بالای سر او به‌خوبی نمایان است. در ترجمه تفسیر المیزان جلد ۱۳ صفحه ۵۳۹ آمده است:

«در کتاب دانیال هم خوابی که وی برای کوروش نقل کرده، به‌صورت قوچی که دو شاخ داشته دیده است». ۳- در قرآن مجید آمده که ذوالقرنین در آغاز فرمانروایی خود، به منطقه‌ای که آفتاب غروب می‌کند، حمله کرده است. همان‌گونه که می‌دانیم، نخستین حمله بزرگ کوروش کبیر در سال ۵۴۷ پ.م، به غرب ایران و سرزمین لیدی (در باختر آسیای کوچک یا ترکیه امروزی) بوده که به پیروزی کوروش و تابعیت لیدی به امپراتوری ایران انجامید.

در تاریخ به این نکته اشاره شده که کوروش کبیر، پس از نبرد موفقیت‌آمیز در غرب ایران‌زمین (لیدی) برای سر و سامان‌دادن به شورش اقوام بیابانگردی که متجاوز، وحشی و خون‌ریز بودند، به شمال شرق ایران بزرگ لشکرکشی کرد و موفق به فرونشاندن آنان و تأمین امنیت مرزهای شرق و شمال شرق ایران شد.

سیروپلیس به لاتین Cyropolis (برگرفته از یونانی Kyroúpolis)، نام شهری است که کوروش بزرگ در سال ۵۴۴ پ.م برای تعیین مرزهای شمال شرقی امپراطوری خود در تاجیکستان امروزی بنا کرد. استروشن را با نام کوروش‌کده (KurushKatha)، کیئوروپل، استروشنه، سروشنه نیز یاد کرده‌اند.

۴- سد یأجوج و مأجوج و مکان آن: یکی دیگر از مشخصات ذوالقرنین در قرآن، عزیمت او به مناطق شمالی و رویارویی با قوم یأجوج و مأجوج بوده است و علاوه بر این، ایجاد سد یأجوج و مأجوج که در ساخت آن از آهن استفاده شده نیز در قرآن به ذوالقرنین نسبت داده شده است.

جالب این که در تورات هم به ساختن سدی از جنس آهن اشاره شده است. فرجام سخن اینکه با توجه به اینکه افزون بر نوشته‌های اسناد باستانی، هر سه کتاب آسمانی تورات، انجیل و قرآن مجید از کوروش بزرگ ایران زمین به نیکی یاد کرده‌اند، پس نکوداشت کوروش بزرگ در هفتم آبان، وظیفه تک‌تک ایرانیان و ایرانی‌تباران با هر مرام و مسلکی است. آن را با شعارهای سیاسی منحرف نکنیم.

مطالب ارسالی از طرف خوانندگان، هر پنجشنبه، در صفحه «مخاطبان شرق» منتشر می‌شود. مطالب مخاطبان برای اینکه قابلیت چاپ را در این صفحه داشته باشد، باید همراه نام،مشخصات، شماره تماس نویسنده و تا آنجا که ممکن است به صورت خلاصه با درج عنوان به آدرس politics@sharghdaily.ir ارسال شود. بدیهی است انتخاب متن‌های قابل انتشار، برعهده گروه سیاسی و مدیریت روزنامه خواهد بود؛ اما اسامی همراهان و مخاطبانی که مطالب خود را برای «شرق» ارسال کرده‌اند و موفق نشده‌ایم مطالب‌شان را منتشر کنیم، در همین صفحه ذکر خواهد شد. روزنامه در ویرایش و تلخیص مطالب آزاد است.

شکست پروژه سایکس پیکو دوم

حسن عباسیان

در اسرائیل بیش از ۱۵۰ هزار کُرد یهودی زندگی می‌کنند. سابقه روابط کردها با یهودیان به بیش از دو هزار سال می‌رسد. در سال ۱۹۳۱ «رئون شیلوه»، نفر دوم گروه‌های صهیونیست، از کردهای عراق به‌عنوان یک متحد مناسب برای قوم یهود نام برد. روزنامه «هاآرتص» درباره روابط ژنتیکی یهودیان و کردها نوشته بود با یکدیگر شباهت‌های زیادی دارند و اجداد مشترک آنان در جنوب شرقی ترکیه و شمال عراق زندگی می‌کرده‌اند.

در بحران عراق و حمله داعش به این کشور در سال ۲۰۱۴، مقامات اسرائیل به‌ویژه «نتانیاهو» رسما از استقلال کردستان حمایت کردند. گفته می‌شود کردستان در این سال به اسرائیل نفت فروخته است. بعضی کشورها عقیده دارند که اسرائیل از موضوع رفراندوم استقلال کردستان حمایت می‌کند و رژیم صهیونیستی مایل است کردستان عراق را به یک بارانداز علیه کشورهای منطقه تبدیل کند.

مقامات کردستان عقیده دارند که نزدیکی با اسرائیل، حمایت آمریکا را موجب می‌شود تا بتوانند با ایران، ترکیه و عراق روبه‌رو شوند. آمریکا شاید در پشت پرده از رفراندوم جانبداری کرده باشد.

دفتر سازمان ملل در عراق نیز اعلام کرد این سازمان هیچ نقشی در روند همه‌پرسی جدایی اقلیم کردستان ایفا نخواهد کرد و به‌این‌ترتیب مشروعیت این اقدام را زیر سؤال برد.

کُردها برای تقویت قدرت اقتصادی، فنی و نظامی درصدد ایجاد روابط مستحکم با رژیم صهیونیستی بودند و به این دلیل برای اولین‌بار به صورت مستقل نفت خود را به این رژیم صادر کردند. صهیونیسم، شعار رود نیل تا رود فرات خود را به عهد عتیق «کتاب پیدایش» و عهد خدا با ابرام «آیات هجدهم تا بیستم» مستند می‌کند.

این آیات می‌گویند: «در آن روز خداوند با ابرام عهد بست و گفت: این زمین را از نهر مصر یا رود نیل تا به نهر عظیم یا رود فرات به نسل تو بخشیده‌ام».

تعهد مسعود بازرانی به اسرائیل در قبال بازگشت ۱۵۰ تا ۲۰۰ هزار یهودی کُردتبار ساکن اسرائیل، به‌منزله گامی است در راه تحقق هدف صهیونیسم یا بازگشت به ارض موعود.

در صورت استقلال کردستان شمال عراق، آمریکا و اسرائیل برای اعمال فشار بر ایران، ترکیه، سوریه و عراق و بالابردن قدرت چانه‌زنی خود بهره خواهند برد. ظاهرا سطح همکاری اقتصادی میان اسرائیل و کردستان بسیار گسترده است. در زمینه آموزش نظامی نیروهای پیشمرگه نیز قراردادهای متعددی منعقد شده است.

نقاطی که کردها پس از شکست‌دادن داعش در سال ۲۰۱۴ در اطراف کرکوک و مناطق نفت‌خیز متصرف شده بودند، از دست رفت و نیروهای کُرد به مناطق نفوذی سال ۱۹۹۱ یعنی به مناطق قبل از حمله آمریکا نیز عقب‌نشینی کردند. فرودگاه و تأسیسات نفتی و امتیاز معاملات فروش و صدور نفت و کنترل و اداره نقاط ترانزیتی مرزی نیز به دولت فدرال تحویل داده شد.

اقتصاد کردستان بر نفت متکی است و ترکیه با بستن شیر صادراتی نفت یا همراه با ایران می‌توانند با قطع روابط اقتصادی و سیاسی و بستن مرزها اقتصاد اقلیم را فلج کنند.

سرانجام بارزانی از همه‌پرسی چشم پوشید و به دولت فدرال عراق اعلام کرد به موجب قانون اساسی موضوع مورد اختلاف کرکوک و مناطق دیگر و به‌طورکلی اقلیم کردستان را در چارچوب عراق متحد حل خواهد کرد و به‌این‌ترتیب اولین تجربه سایکس‌پیکوی خاورمیانه که از طرف آمریکا و صهیونیست‌ها طرح‌ریزی شده بود، از نفس افتاد و ناکام ماند.

حفظ پیوند دوستی و مودت بین ایران و کُردها

محمدرضا کریمی

با توجه به تعلیق نتیجه همه‌پرسی در اقلیم کردستان عراق، نگارنده لازم می‌داند به یک حادثه تاریخی اشاره کند که پدر آقای مسعود بارزانی؛ یعنی ملامصطفی بارزانی، با آن مواجه بوده است و نشان‌دهنده پیوند دوستی کُردها با ایران است. کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ انجام شده، من و ۱۰ نفر از همشهریان اصفهانی‌ام که هرکدام به حبس‌های متفاوت در دادگاه‌های نظامی محکوم شده‌ایم و پس از آنکه حدود یک‌سال آن را در زندان اصفهان گذرانده‌ایم، به جزیره خارک تبعید می‌شویم، در بین تبعیدشدگان تهرانی پنج نفر به اسامی علی‌اصغر احسانی، ابوالحسن تفرشیان، محمود شیوای، مرتضی زربخت و جواد ارتشیار وجود دارند که عضو سازمان افسران نظامی حزب توده ایران‌اند. به‌جرئت می‌گویم هیچ‌کدام از آنان موافق جدایی آذربایجان نبودند و فقط‌وفقط یک هدف داشتند و آن هم مبارزه با دیکتاتوری بود. آنها با شکست فرقه دموکرات آذربایجان و با ورود ارتش شاهنشاهی احساس خطر می‌کنند، ناگزیر برای نجات جان خود به سمت کردستان می‌روند و سرگردان می‌شوند. تا اینکه ملامصطفی بارزانی پناهشان می‌دهد و سپس به عراق می‌روند و درخواست پناهندگی می‌کنند. دولت عراق به رهبری نوری سعید، نخست‌وزیر وقت، آنها را زندانی می‌کند و پس از مدتی و طبق معاهده بین ایران و عراق، آنها را تحویل ایران می‌دهد. اردیبهشت سال ۱۳۳۰ فرا می‌رسد و با فرمان شاه و تصویب مجلس، دکتر محمد مصدق عهده‌دار پست نخست‌وزیری می‌شود. بعد از مدتی نه‌چندان طولانی با موافقت نخست‌وزیر قرار بر این می‌شود که با انجام تعلیق، تمامی آنان آزاد شوند و از بد حادثه کودتای ۲۸ مرداد، تعلیق را دچار تعلیق می‌کند و افسران نام‌برده پس از مدتی حبس در زندان قصر به جزیره خارک تبعید می‌شوند. در جزیره خارک یک حادثه پیش می‌آید؛ پادگان یک‌یک افراد تبعیدی را احضار و سؤال‌هایی از آنان می‌کند. نوبت که به نگارنده می‌رسد، سؤال می‌شود تو عضو حزب توده بوده‌ای، جواب من منفی است. می‌گوید پس تنفرت را نسبت به این حزب اعلام کن، جواب من این است که من عضو آن حزب نبوده‌ام، ولی تنفر هم اعلام نمی‌کنم. آخرین جواب همان و کتک جانانه همان و حبس مجرد در بیغوله‌ای در همان نزدیکی و شکنجه و سوزاندن دو طرف صورتم با آتش سیگار که بر لب شکنجه‌گر قرار دارد و زدن دستبند قپانی که معلوم است چه حالتی پیش می‌آورد. سرانجام و پس از چند ساعت با وساطت علی‌اصغر احسانی یکی از افسران نام‌برده و رشوه‌دادن و دادن قلم پارکر خود به فردی که باید جلاد از آن نام ببرم و نامش گروهبان سلماس‌زاده بود، دستبند قپانی باز می‌شود و من نزد دوستان می‌روم و مورد استقبال قرار می‌گیرم. به‌دنبال این حادثه پیش‌آمده، یکی از دوستان تبعیدی به‌نام جواد منصور که دانشجو بود و نامزدی در تهران داشت، در نامه‌ای می‌نویسد، جلادان شاه رفقای ما را شکنجه می‌دهند و منظورش نگارنده است. آنها نویسنده نامه را احضار می‌کنند و در حین شلاق‌زدن به او متأسفانه شلاق به چشمش می‌خورد و برای همیشه از آن چشم نابینا می‌شود. بعدها که من آزاد می‌شوم و به تهران می‌روم، در آموزشگاهی که جواد منصور دایر کرده، مشغول تحصیل شبانه می‌شوم. مدت‌هاست از نام‌برده بی‌خبرم. ای‌کاش در قید حیات باشد و سلامت. سلام من بر آن جوانمرد نازنین که حاصل عمرش، دانش‌آموختن به دانش‌آموزان بود، اما سخن پایانی اینکه توصیه نگارنده به‌عنوان یک ایرانی وطن‌دوست و درنظرداشتن مصالح ملت ایران این است که اجازه ندهیم از غافل‌بودن ایران از این مسئله علیه میهن عزیزمان سوءاستفاده شود و اقلیم کردستان پایگاهی علیه ما باشد.

خبر

برگزاری نخستین نشست مشترک ایران و جمهوری آذربایجان

● **ایلنا:** اولین نشست کمیسیون مشترک همکاری‌های دفاعی جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان با هدف ایجاد و تحکیم همکاری‌های مشترک و ارتقای هرچه بیشتر مناسبات دفاعی و نظامی بین جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان برگزار شد. هیئتی عالی‌رتبه از نیروهای مسلح جمهوری اسلامی ایران به سرپرستی معاون آماد، تحقیقات و امور صنعتی وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران که برای حضور در نشست‌های این کمیسیون به باکو سفر کرده است، علاوه بر حضور در نشست‌های کمیسیون مشترک، با سپهبد ذاکر حسن‌اف، وزیر دفاع جمهوری آذربایجان، دیدار و برگزاری نخستین کمیسیون مشترک و تهیه نقشه راه همکاری‌ها در بخش نظامی و دفاعی را سبب تقویت هرچه‌بیشتر مناسبات دو کشور همسایه و دوست دانستند و تأکید کردند: جمهوری اسلامی ایران در سیاست خارجی و دیپلماسی دفاعی برای توسعه روابط با همسایگان خود اهمیت خاصی قائل است و در این میان، جمهوری آذربایجان از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است.

انتخاب استاندار اردبیل در جلسه آینده هیئت دولت

● ایلنا، معاون سیاسی وزیر کشور درباره اینکه آیا در هیئت دولت استانداران سایر استان‌ها انتخاب شدند یا خیر، گفت: تعیین استاندار جدید استان اردبیل در روز چهارشنبه در دستور کار دولت بود؛ اما به دلیل طولانی‌شدن مباحث دیگر، نوبت به طرح آن نرسید و به جلسه بعدی دولت موکول شد.اسماعیل جبارزاده یادآور شد: تاکنون ۱۷ استاندار در دولت دوازدهم تغییر و جلسه معارفه تمام آنها با حضور وزیر کشور انجام شده است.

رئیس‌جمهوری یکشنبه در مجلس

● ایلنا: حسینعلی امیری، معاون پارلمانی رئیس‌جمهور درباره اینکه آیا حسن روحانی در مراسم رأی اعتماد وزرای پیشنهادی در روز یکشنبه حضور می‌یابد، گفت: رئیس‌جمهور روز یکشنبه در مجلس حاضر می‌شوند و بر اساس آیین‌نامه داخلی مجلس، از برنامه وزرا و پیشنهادهایشان دفاع خواهند کرد.

به مناسبت هفتم آبان، روز بزرگداشت کوروش بزرگ

آری به «مدارا» جهان می‌توان گرفت

فرشید خدادادیان

چندسال است که علاقه‌مندان به فرهنگ و تاریخ ایران، هفتم آبان را به نام روز بزرگداشت پادشاه دادگستر ایرانی، کوروش هخامنشی گرامی می‌دارند و پس از چند نوبت طرح موضوع در دهه ۸۰ خورشیدی، به‌تازگی نماینده شیراز در مجلس شورای اسلامی خواستار ثبت این روز در تقویم رسمی کشور شده است. اما چرا هفتم آبان؟ در رویدادنامه «نبونعید» که در بابل کشف و در موزه بریتانیا نگهداری می‌شود و به بیان رویدادهای دوره فرمانروایی نبونعید، آخرین شاه بابل و پس از آن کوروش هخامنشی براساس گاهشماری بابلی می‌پردازد، آمده است؛ در ماه اَرَخسمنو Arahsamnu = (ماه هشتم)، روز سوم کوروش به بابل اندر آمد. ازاین‌رو است که هفتم آبان به مناسبت اقدام اخلاقی و مبتنی بر رعایت حقوق بشر این پادشاه هخامنشی در زمان تسخیر بابل که شرح آن در منشور منسوب به وی حک شده است، به نام روز بزرگداشت کوروش گرامی داشته می‌شود.

دیاکونوف معتقد است؛ سیاست دائمی و بدون تغییر کوروش این بوده که حسن توجه محافل معینی از کشورهای مفتوح و به‌خصوص بازرگانان و اعیان را به سوی خود جلب کند و به‌این‌ترتیب شاهانی را که اسیر می‌کرد سیاست نمی‌نمود و به قتل نمی‌رسانید؛ (۱:۳۷۳) آورده‌اند که قبل از فتح بابل و در جریان شورش ارمنستان نیز کوروش درصدد انتقام از حاکم برنیامد و حاکم ارمنستان و خانواده‌اش را عفو کرد. (۲:۲۸) روش و منش کوروش در موضوع بابل البته روایات متضاد اندکی نیز دارد. هرودت و گزنفون می‌گویند بابلی‌ها با عزمی جزم با کوروش جنگیده و شهر تنها پس از مقاومتی سرسختانه تسلیم شد. (۳:۷۷) در مقابل این ادعای مورخان یونانی، مستنداتی وجود دارد که مؤید روش و منش توأم با مدارای کوروش است. گرچه در استوانه کوروش نامی از یهودیان برده نشده، اما از کتاب عزرا (ezra) مشخص است به کسانی که توسط بخت‌النصر دستگیر و تبعید شده بودند، اجازه داده شد به اورشلیم بازگشته و معبد خود را بنا کنند. (۴:۷۱) همچنین در متون یهودی می‌بینیم که آمده است در سال سوم حکومت ولیعهد بابل بلشازار (بخت‌النصر) در ۵۴۳ ق.م در شوش به دانیال نبی الهامی شده که جبرئیل آن را بر وی آزادی یهود تعبیر نموده است. (۵:۱۲) ویل دورانت در این زمینه معتقد است ساعتی که کوروش همچون مرد جهانگشایی با بابل درآمد و یهودیان اسیر را آزاد گذاشت تا به سرزمین خود بازگردند، یکی از باشکوه‌ترین ساعات تاریخ بنی‌اسرائیل به‌شمار می‌رود. اگر حمایت دولت نیرومند و دوستدار یهودی در پی ایشان نبود، هرگز امکان نداشت که یهودیان بتوانند در سرزمین بنی‌اسرائیل استقرار پیدا کنند. (۶:۳۸۰) دورانت در ادامه کوروش را با ناپلئون مقایسه می‌کند و می‌افزاید کوروش مانند ناپلئون همه ادیان را قبول داشت و میان آنان فرقی نمی‌گذاشت و با مرحمتی بیش از ناپلئون به تکریم همه خدایان می‌پرداخت. (۶:۴۰۹) تسامح دینی کوروش بدون شک عاقلانه‌ترین سیاستی بود که در چنان دنیایی به وی اجازه می‌داد تا بدون یک نظم و نسق اداری پیچیده، بزرگ‌ترین امپراتوری دنیای باستانی را چنان اداره کند که در آن کهنه و نو با هم آشتی داشته باشند، متمدن و نیمه‌وحشی در کنار هم بیاسایند و جنگ و طغیان به حداقل ممکن تقلیل یابد. به‌علاوه این سیاست تسامح و نیز شهرتی که فاتح پارسی به جوانمردی در معامله با مغلوبان داشت، سبب می‌شد که اقوام مختلف نیز در مبارزه با وی هرگز تا پای جان و با شهامت ناشی از نومیدی ایستادگی نکنند و با اعتماد به حسن سلوک او در هنگام ضرورت در تسلیم و تمکین، تزلزل به خود راه ندهند. (۷:۱۳۱) همین که فرمانروایی مقتدر و فاتح از اندیشه تسامح یک اصل سیاسی بسازد و آن را در حد فکر هم‌زیستی مسالمت‌آمیز بین‌الملل مطرح کند، حتی اگر از آن برای تحکیم پایه‌های قدرت خویش استفاده نموده باشد، باز از یک خودآگاهی اخلاقی حکایت دارد (۷:۱۳۲) و تأییدی بر این موضوع است که کوروش مردی فراتر از زمانه خویش بوده است. نوشته استوانه گلین متضمن فرمان کوروش بزرگ هنگام تسخیر شهر بابل را باید به یقین کهن‌ترین سند کتبی از دادگستری و مراعات حقوق بشر در تاریخ ایران و مایه سرافرازی ایرانیان است. در سال ۱۹۷۱ میلادی سازمان ملل با ترجمه منشور کوروش به زبان‌های مختلف آن را به‌عنوان نخستین منشور حقوق بشر جهان معرفی و ثبت کرد. منشور کوروش را به‌عنوان اولین اظهارنامه حقوق بشر دانسته‌اند که در حقیقت کتیبه و لوحی بود که به سبک بابل ساخته شده بود.

آری به مدارا جهان می‌توان گرفت.

پی‌نوشت‌ها:

۱. ا. م. دیاکونوف: تاریخ ماد، ترجمه کریم کشاورز، چاپ چهارم ۱۳۷۷، علمی فرهنگی، تهران

۲. بهنام محمدپناه: از کورش کبیر تا داریوش کبیر، ۱۳۸۴، سبزان، تهران

۳. محمد. آ. داندامایف: تاریخ سیاسی هخامنشیان، ترجمه خشایار بهاری، ۱۳۸۱، کارنگ، تهران

۴. جان کورتیس: ایران باستان به روایت موزه بریتانیا، ۱۳۸۷، امیرکبیر، تهران

۵. والتر هینتس: دنیای گمشده عیلام، ترجمه فیروز فیروزنیا، چاپ دوم ۱۳۷۶، علمی فرهنگی، تهران

۶. ویل دورانت: تاریخ تمدن، جلد یک: مشرق‌زمین گاهواره تمدن، ترجمه احمدآرام، چاپ پنجم ۱۳۷۶، انتشارات علمی فرهنگی، تهران

۷. عبدالحسین زرین‌کوب: تاریخ مردم ایران، جلد یک (ایران قبل از اسلام) چاپ ششم۱۳۸۰ امیرکبیر، تهران

پاییز ۱۳۹۶

مرکز آموزشی روژن

(ویژه نابینایان)

کتابخانه نابینایان روژن با حمایت بیش از ۱۰۰۰ نفر تجهیز شد.

انجمن حامی مراتب قدردانی خود را از تک تک حامیانی که با حمایت از کمپین "دستانی که می خوانند" در تجهیز کتابخانه ویژه نابینایان شهرستان سراوان مشارکت داشتند اعلام می دارد.

با هم به دنیای کودکان وسعت بخشیم

* روژن در زبان بلوچی به معنای روشنایی است.

من یک حامی هستم

انجمن حمایت از توسعه فضاهای آموزشی و فرهنگی حامی سازمانی مردم نهاد، غیرانتفاعی وغیرسیاسی است که با هدف فراهم نمودن بستری مناسب برای نشردانش و آگاهی وارتقای زیرساخت های فرهنگی با مجوز رسمی از وزارت کشور از سال ۱۳۸۰ فعالیت خود را در زمینه ساخت مدرسه در مناطق محروم کشورآغاز کرد. از سال ۱۳۸۸ به ساخت وتجهیزکتابخانه های روستایی پرداخت و در سال ۱۳۹۱ آموزش در مناطق محروم را به برنامه فعالیت های خود افزود.

@Hami_association
www.HamiAssociation.org
Tel: ۰۲۱-۸۸۱۷۵۲۵۰

انجمن حامی
حمایت از توسعه فضاهای آموزشی و فرهنگی